

Słowo wstępne

Mijają dwa lata od czasu ukazania się pierwszej w tym środowisku monografii naukowej zatytułowanej „Wybrane aspekty kultury fizycznej – stan i perspektywy” w opracowaniu naukowym Janusza Kwiecińskiego i Macieja Tomczaka (2009). Zebrano w niej kilkanaście (16) prac prezentowanych głównie przez zespół autorów z Konina i Poznania, dotyczących rozmaitych zagadnień wychowania fizycznego i sportu. Pojawiły się także dwie prace z zakresu turystyki. Kolejna monografia o śmielszym już tytule „Wybrane aspekty kultury fizycznej w badaniach naukowych” (2010, red. jak wyżej) zawierała już 25 prac o podobnej tematyce i zróżnicowaniu, przy czym warto odnotować, że pojawiły się prace nawiązujące do fizjoterapii i historii kultury fizycznej. Świadczyć by to mogło o zwiększaniu się zainteresowania autorów tym wydawnictwem i, być może, rozszerzającym się jego polu oddziaływania. Potwierdzeniem tego może być ukazująca się właśnie trzecia już monografia zredagowana konsekwentnie przez ten sam zespół redakcyjny zatytułowany „Wychowanie fizyczne, sport, zdrowie – problemy badawcze, weryfikacje empiryczne, aplikacje”. Zawiera ona opracowania, których problematyka stosowna jest do przedstawionego wyżej tytułu. Należy tu dodać, że równolegle ukaże się kolejna monografia ukierunkowana głównie na zagadnienia związane z humanistycznymi i społecznymi aspektami kultury fizycznej. Wymaga zaznaczenia, że w najogólniejszym ujęciu dotyczą te prace aktywności fizycznej człowieka – jej uwarunkowań, przebiegu i różnorodnych skutków, co bez wątpienia wyznacza zasadniczy obszar badawczy w kulturze fizycznej. Niezwykła jego złożoność, typowa jest dla interdyscyplinarnych poszukiwań badawczych, których wyniki – dopiero ujęte w formule syntezy – lepiej pozwalają zrozumieć istotę kultury fizycznej: wychowania fizycznego, sportu, rekreacji ruchowej (turystycznej) i rehabilitacji ruchowej. Właściwy kierunek myślenia w tym względzie wyznaczyć może określenie przedmiotu, który stanowić mogą **postawy** wobec różnych wartości ciała, np. zdrowotne, utylitarno-sprawnościowe, ludyczno-hedonistyczne, estetyczne, agonistyczne (np. nauki humanistyczne); **zachowania** względem ciała, np. kreacyjne, rekreacyjne, rehabilitacyjne (np. nauki pedagogiczne, metodyka); **rezultaty** zachowań, np. morfologiczne, fizjologiczne, psychomotoryczne (nauki przyrodnicze, humanistyczne). Uporządkowanie to aktualne jest przecież także w świetle uprawomocnionej w czerwcu 2010 roku nowej ustawy o sporcie opartej na terminologii zmieniającej nieco relacje między dotychczas ustalonym nazewnictwem. Powiada się tam, że sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową składają się na kulturę fizyczną. Czyli właściwie, na co i gdzie jest miejsce na rekreację ruchową? Być może wszystko to mieści się w proponowanym w ustawie opisie sportu, którym są „wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zaangażowanie wpływają na wypracowa-

nie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach”? Jeśli nawet tak jest, to wydaje się, że wywołany w ustalonym porządku pojęciowym zamęt nie był potrzebny, co potwierdza m.in. stanowisko Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej Polskiej Akademii Nauk. Stwierdza się tam między innymi, że „zastąpienie dotychczas obowiązującej ustawy o kulturze fizycznej ustawą o sporcie jest nieuprawnioną próbą zatarcia różnic między tymi formami aktywności ludzkiej i odpowiadającymi im pojęciami, ze wszystkimi negatywnymi konsekwencjami, a zdrowotne, użytecznościowe, estetyczne wartości ciała oraz zachowania kreacyjne, rekreacyjne i rehabilitacyjne na rzecz ciała, a także społeczne ich rezultaty, z uwzględnieniem historycznego dorobku we wszystkich tych zakresach, są współcześnie przedmiotem badań w naukach o kulturze fizycznej, w których nadawane są stopnie i tytuły naukowe”.

Z drugiej jednak strony przyjąć także można, że niezależnie od rozmaitych wykładni ustawowych, rzeczywisty wymiar tego wszystkiego, co dotąd nazywano kulturą fizyczną tworzony i ustalony jest przez „praktykę” i działalnie wynikające między innymi z motywacji skierowanej na pozyskiwanie nowej wiedzy pozwalającej lepiej zrozumieć zachowania człowieka na polu jego dążenia do zachowania i polepszania samopoczucia w wymiarze fizycznym, psychicznym i społecznym.

Prezentowany tu zbiór artykułów stanowi właśnie wymierny, rzeczywisty, a więc może i obarczony drobnymi uchybieniami różnorakiego rodzaju, efekt tychże działań i jest swoistą kontynuacją, w wielu przypadkach aktualizacją oraz znaczącym uzupełnieniem wcześniej podejmowanych i prezentowanych materiałów. Przeglądając się tytułom poszczególnych opracowań dostrzec można realną możliwość wykorzystania tej monografii w procesie nauczania studentów. Stanowić zatem może ona wartościowy materiał dydaktyczny, tym bardziej atrakcyjny, że stworzony w znacznej części przez wykładowców tego środowiska. Sprzyjać to może lepszej integracji dydaktyczno-wychowawczej opartej na autorytecie i prowadzącej ostatecznie do optymalizacji efektów kształcenia.

Niniejsza książka powstała dzięki inicjatywie i staraniom zespołu osób Wydziału Kultury Fizycznej i Ochrony Zdrowia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie. Kierujemy do nich słowa uznania i podziękowań. Szczególnie jednak podziękować należy wszystkim Autorom prac i Recenzentom oraz Zespołowi redakcyjnemu, którego zaangażowanie i konsekwencja umożliwiły opracowanie tej monografii.

prof. dr hab. Ryszard Strzelczyk